

*...Bizim Dövlət Statistika Komitəsi var,
çox düzgün statistika aparır...*

Heydər Əliyev

**“Statistika xəbərləri” elmi-praktik
jurnalının redaksiya heyəti**

Baş redaktor

Sakit YAQUBOV *iqtisad elmləri doktoru, professor*

Redaksiya heyəti:

Ziyad SƏMƏDZADƏ *iqtisad elmləri doktoru,
Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının həqiqi üzvü*

Səlim MÜSLÜMOV *iqtisad elmləri doktoru, professor*

Şahin SADIQOV *iqtisad elmləri doktoru, professor*

Ədalət MURADOV *iqtisad elmləri doktoru, professor*

Vahid NOVRUZOV *iqtisad elmləri doktoru, professor*

Nazim İMANOV *iqtisad elmləri doktoru, professor*

Süleyman QASIMOV *iqtisad elmləri doktoru, professor*

Tahir BUDAQOV *tibb üzrə fəlsəfə doktoru*

Azər ƏMİRASLANOV *iqtisad üzrə fəlsəfə doktoru*

Mehman TAĞIYEV *iqtisad üzrə fəlsəfə doktoru*

Saleh MÖVLAMOV *iqtisad üzrə fəlsəfə doktoru*

Alxan MANSUROV *məsul katib*

**“Statistika xəbərləri” elmi-praktik jurnalının
rubrikaları**

Statistikanın inkişaf
strategiyası
və taktikası

Statistik təsnifatlar,
standartlar və
registrlər

Statistik müşahidə
metodları

Statistik məlumatların
toplanması, işlənməsi,
saxlanması və yayıl-
ması texnologiyası

İnformasiya şəbəkəsi,
məlumat bazası,
məlumat bankları

Statistik informasiya
sisteminin
təkmilləşdirilməsi

Milli hesablar
sistemi

Statistik tədqiqatlar

Statistika sahəsində
beynəlxalq əməkdaşlıq

Statistika:
xronika, informasiya

Bibliografiya:
yeni nəşrlər

Oxucuların rəy
və təklifləri

Statistika:
rəsmi sənədlər

Statistika:
metodoloji təminat
(metodoloji əlavələr)

Statistika:
faktlar və proqnozlar
(statistik əlavələr)

Оглавление	стр.
<u>СТАТИСТИКА НАЦИОНАЛЬНЫХ СЧЕТОВ</u>	
<i>Умудвар Алиев</i> Влияние структурных изменений в национальной экономике на динамику и структуру Валового Внутреннего Продукта.....	5
<i>Зарифа Гусейнова</i> Человеческий капитал – фундамент инновационного развития.....	13
<i>Рамиз Джавадов</i> Социально-экономические последствия девальвации маната.....	19
<u>МЕТОДОЛОГИЧЕСКИЕ ВОПРОСЫ</u>	
<i>Эльман Гасымзаде, Рашид Велиев</i> Паритеты покупательной способности валют.....	24
<i>Гаджибала Дадашов</i> Вопросы обновления весов для расчета индекса промышленного производства.....	32
<i>Севиндж Аббасова</i> Теоретико-методологические подходы к управленческому анализу эффективности затрат на персонал.....	40
<i>Яшар Паша</i> Определение бедности на основе многомерного статистического анализа.....	48
<u>СТАТИСТИЧЕСКИЙ АНАЛИЗ РЕАЛИЗАЦИИ ГОСУДАРСТВЕННЫХ ПРОГРАММ</u>	
<i>Аскер Алиев, Севда Мамедова</i> Особенности применения государственного программирования в Азербайджане.....	56
<u>СТАТИСТИКА ПРОМЫШЛЕННОСТИ</u>	
<i>Али Гаджиев</i> Приоритеты промышленной политики Азербайджана.....	63
<u>СТАТИСТИКА СЕЛЬСКОГО ХОЗЯЙСТВА</u>	
<i>Илкин Шахвеледов</i> Статистическая оценка роли сельского хозяйства в экономике Азербайджана.....	72
<u>ПРИМЕНЕНИЕ МЕЖДУНАРОДНЫХ СТАНДАРТОВ В СТАТИСТИКЕ ТРУДА</u>	
<i>Немат Худузаде</i> Вопросы применения новых международных стандартов статистики труда на национальном уровне	78
<u>НОРМАТИВЫ</u>	
<i>Аслан Мамедов</i> Основные направления совершенствования нормативно-правовой базы лизинга в Азербайджане.....	84
<u>МЕЖДУНАРОДНОЕ СОТРУДНИЧЕСТВО</u>	
47-я сессия Статистической комиссии ООН.....	91
Рабочая конференция по вопросам укрепления статистического и институционального потенциала в контексте Целей устойчивого развития и 64-я пленарная сессия Конференции европейских статистиков.....	92
<u>ИЗ СТРАНИЦ ИСТОРИИ СТАТИСТИКИ АЗЕРБАЙДЖАНА</u>	
Шахбала Аккирах оглы Мамедов– 80.....	94

MİLLİ HESABLAR STATİSTİKASI

MİLLİ İQTİSADİYYATDA QURULUŞ DƏYİŞİKLİKLƏRİNİN ÜMUMİ DAXİLİ MƏHSULUN STRUKTURU VƏ DİNAMİKASINA TƏSİRİ

Ümüdvar Əliyev

Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti

“Nəzəri və praktiki iqtisadiyyat” kafedrasının müdiri, i.e.d., professor

AZ 1001, Bakı şəhəri, İstiqlaliyyət küçəsi 6

e-poçt:umudvar.aliyev@asu.edu.az

Açar sözlər: quruluş dəyişiklikləri, ÜDM-in strukturu, elmtutumlu sahələr, innovasiya, iqtisadiyyatın ixrac yönümlülüüyü.

Ключевые слова: структурные изменения, структура ВВП, наукоемкие отрасли, инновация, экспортно-ориентированная экономика.

Keywords: structural changes, the structure of GDP, high-tech industry, innovation, export oriented economy.

Ümüdvar Əliyev

Milli iqtisadiyyatda quruluş dəyişikliklərinin Ümumi Daxili Məhsulun strukturu və dinamikasına təsiri

Xülasə

Azərbaycan müstəqillik illərinin ilk dövründən başlayaraq, iqtisadiyyatda quruluş dəyişiklikləri həyata keçirməyə başladı. Bu quruluş dəyişiklikləri milli mənafeələrə uyğun formalaşdırılır. Yeni formalaşdırılan iqtisadi struktur ÜDM-in də strukturunda dəyişikliklərə gətirib çıxarır. Quruluş dəyişiklikləri nəticəsində çox böyük xüsusi çəkiyə malik olan kənd təsərrüfatının payı 30%-dən hal-hazırda 6%-a qədər enmişdir. Bu heç də kənd təsərrüfatının ÜDM-də mütləq həcmnin azalması demək deyildir. Qeyri-neft sektorunun inkişaf etdirilməsi də müqayisə olunan illərdə onun ÜDM-də payının artması ilə müşahidə olunmuşdur. Hazırda elmtutumlu sahələrin inkişaf etdirilməsi ölkəmizin iqtisadi siyasətinin prioritetlərindəndir. Bu sahənin inkişafı nəticəsində iqtisadiyyatda baş verə biləcək ciddi dəyişikliklər ÜDM-in strukturunun səmərəliliyini yüksəldəcək.

Умудвар Алиев

Влияние структурных изменений в национальной экономике на динамику и структуру Валового Внутреннего Продукта

Резюме

С первых лет независимости Азербайджана стали осуществляться структурные преобразования в экономике. Эти изменения формируются с учетом национальных интересов. Вновь сформировавшаяся экономическая структура привела к изменению структуры Валового Внутреннего Продукта. В результате структурного изменения, доля сельскохозяйственного производства, занимавшая большой удельный вес в ВВП, за эти годы снизилась с 30% до 6%. Однако, это вовсе не означает уменьшение абсолютной величины сельскохозяйственного производства в ВВП. Развитие ненефтяного сектора экономики за этот период времени также сопровождается ростом его удельного веса в ВВП. В настоящее время приоритетным направлением экономической политики страны является развитие наукоемких отраслей. Серьезные изменения в экономике, являющиеся результатом развития этих отраслей, приведут к более эффективной структуре ВВП.

Umudvar Aliyev
**The impact of structural changes of national economy on the dynamics
and structure of the Gross Domestic Product**

Summary

From the first years of independence Azerbaijan began to implement structural changes in the economy. These changes were based on national interests. The newly formed, economic structure has led to change the structure of Gross Domestic Product. As a result, the share of agricultural production, which occupied a large share of GDP fell from 30% to 6% over the years. However, this does not mean a decrease in the absolute value of agricultural production in the GDP. The development of non-oil sector of the economy during this period is also accompanied by an increase of its share in GDP. Currently, the country's priority of economic policy is the development of knowledge-based industries. Significant changes in the economy resulting from the development of these sectors, will lead to a more efficient structure of GDP.

Ədəbiyyat

1. Azərbaycan İqtisadiyyatı. Bakı “Ağrıdağ” 1999; 396 səh.
2. Ümüdvar Əliyev. İqtisad elminin aktual problemləri. Bakı “İqtisad Universiteti” 2013; 158 səh.
3. F.F. Mustafayev. Keçid iqtisadiyyatında dövlət tənzimlənməsinin makroiqtisadi aspektləri. Bakı, “Elm” nəşriyyatı 2008; 537 səh.
4. Azərbaycan Respublikası regionlarının sosial-iqtisadi inkişafı dövlət proqramı (2004-2008-ci illər)
5. Azərbaycan Respublikası regionlarının sosial-iqtisadi inkişafı dövlət proqramı (2009-2013-ci illər)
6. Azərbaycan Respublikası regionlarının sosial-iqtisadi inkişafı dövlət proqramı (2014-2018-ci illər)
7. Azərbaycanın statistik göstəriciləri 2015-ci il. Bakı, 2015; 814 səh.

İNSAN KAPİTALI – İNNOVATİV İNKİŞAFIN FUNDAMENTİDİR

Zərifə Hüseynova

Azərbaycan Dillər Universiteti

Siyasi elmlər kafedrasının dosenti, i.e.n.

AZ 1014, Bakı şəhəri, Rəşid Behbudov küçəsi 134

e-poçt: zarifa37@mail.ru

Açar sözlər: innovasiya, insan, insan kapitalı, intellektual kapital, modernləşmə.

Ключевые слова: инновация, человек, человеческий капитал, интеллектуальный капитал, модернизация.

Keywords: innovation, human, human capital, intellectual capital, modernization.

Zərifə Hüseynova

İnsan kapitalı – innovativ inkişafın fundamentidir

Xülasə

Məqalədə müasir modernləşmənin ən aktual problemlərindən olan fasiləsiz innovasiya prosesi, yüksək ixtisaslı intellektualların, insan kapitalının, onun spesifik forması olan yeni tipli intellektual kapitalın formalaşmasının zəruriliyi xarakterizə edilir. Bununla yanaşı, modernləşən və müasir Azərbaycanda insan kapitalına investisiyanın artırılması, cəmiyyətin, sahibkarlığın, eləcə də ayrı-ayrı insanların nəzəri-nöqtəyincə bu artımın faydalılığı, iqtisadiyyatın neft amilindən asılılığının azaldılması, qara qızılın insan kapitalına çevrilməsi prinsipləri və digər məsələlər konkret makroiqtisadi statistik materiallar əsasında şərh olunur.

Зарифа Гусейнова

Человеческий капитал – фундамент инновационного развития

Резюме

В статье рассматривается одна из актуальных проблем современной модернизации непрерывного инновационного процесса, характеризуется необходимость формирования высококвалифицированных интеллектуалов, человеческого капитала и его специфической формы нового типа интеллектуального капитала. Наряду с этим, увеличение инвестиций в человеческий капитал, эффективность этого роста с точки зрения общества, предпринимательства, а также отдельных людей, уменьшение зависимости экономики от нефтяного фактора, принципы превращения черного золота в человеческий капитал и другие вопросы в современном Азербайджане комментируются на основе конкретных макроэкономических статистических данных.

Zarifa Huseynova

Human capital foundation of innovativ development

Summary

The article considers one of challenging issues of up-to-date modernization of continuous innovation process, the necessity of formation of highly-qualified intellectuals, human capital and its specific form - new type of intellectual capital. It also discusses increasing of investments to human capital, its efficiency with regard to society, entrepreneurship and several individuals, reducing dependency on oil factor, and principles of conversion of black gold to human capital and other issues on the base of concrete macroeconomic statistical materials of Azerbaijan.

Ədəbiyyat

1. Azərbaycan Respublikasında İnsan İnkişafı haqqında hesabat. Birləşmiş Millətlərin İnkişaf Proqramı. Azərbaycan. 2003. səh.76 (46).
2. Пашковская М.Б., Господарик Ю.П. Мировая экономика «Синергия», № 2012, 526 стр.
3. İlham Əliyev. Üçüncü Bakı Beynəlxalq Humanitar forumunun açılışında çıxışı. Video. Az/ru/br.az/ru
4. İlham Əliyev. Azərbaycanda İKT-nin inkişafı ilə bağlı mühüm addımlar atılıb. www.minkom.gov.az.
5. Mehriban Əliyeva. UNESCO-nun dünya mədəniyyəti və davamlı inkişafda rolu. Parisdə UNESCO-nun Baş konfransı. 26.10.2011.
6. Dünya İqtisadi Forumunun 2013-2014 Qlobal Rəqabətqabiliyyətli indeksi. Info azadin-form.az. 3.12.2012.
7. Ümumdünya Bankı və Beynəlxalq maliyyə korporasiyası. Doinq. Biznes.2014.
8. Ramiz Mehdiyev. XXI əsrdə Azərbaycan ideyası kreativ millət kontekstində. Trend.az.25 iyun 2012.
9. Azərbaycan Respublikasında təhsil üzrə Dövlət Strategiyası. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2003-cü il 24 oktyabr tarixli Sərəncamı.
10. Azərbaycanın statistik göstəriciləri. Bakı, 2014.
11. İnsan kapitalı. Az.wikipediya.org/wiki/insan kapitalı
12. Райзверг Б.А., Лозовский Л.Ш. Словарь современных экономических терминов. Москва. 2006. стр.446(235).
13. Xarici ticarət əlaqələri haqqında. Stat.gov.az/news/?id=13107
14. 2016-cı ilin yanvar-fevral aylarında makroiqtisadi göstəriciləri. Stat.gov.az/news/&id=3160,3161,3145

MANATIN DEVALVASIYASININ SOSIAL-IQTISADI NƏTİCƏLƏRİ

Ramiz Cavadov

*Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti
Statistika kafedrasının dosenti, i.ü.f.d.
AZ 1001, Bakı şəhəri, İstiqlaliyyət küçəsi 6
e-poçt: ramiz-dzhavadov@mail.ru*

Açar sözlər: gəlir, neft, devalvasiya, valyuta, maliyyə böhranı, büdcə gəlirləri, əmək haqqı.

Ключевые слова: доход, нефть, девальвация, валюта, финансовый кризис, доходы бюджета, зарплата.

Keywords: income, oil, devaluation, currency, financial crisis, budget revenue, salary.

Ramiz Cavadov

Manatın devalvasiyasının sosial-iqtisadi nəticələri

Xülasə

2003-2013-cü il müddətində Azərbaycanda bir milyondan artıq daimi iş yeri açılmışdır, muzzdla işləyənlərin orta aylıq əmək haqqı 5,5 dəfə artaraq 425,1 manat təşkil etmiş, yoxsulluq səviyyəsi 44,7%-dən 5,3%-dək azalmışdır. Adambaşına düşən ÜDM 7,2 dəfə, büdcə gəlirləri 16 dəfə artmışdır.

Ümumiyyətlə, 2015-ci il ərzində iki devalvasiya nəticəsində manat ABŞ dollarına nisbətə 98,7%, eyni zamanda avroya nəzərən 91% ucuzlaşmışdır.

Devalvasiya nəticəsində enerji daşıyıcılarının qiyməti və işçi qüvvəsinə çəkilən xərclər dollar ekvivalentinə nisbətən əhəmiyyətli dərəcədə enmişdir. Devalvasiyanın müsbət təsirindən istifadə edərək, məhsulun yerli xammaldan istehsalını stimullaşdırmaq lazımdır və bununla idxalı və ölkədən valyutanın sızmasını minimuma endirilməsinə nail olmaq olar.

Рамиз Джавадов

Социально-экономические последствия девальвации маната

Резюме

В период 2003-2013 гг. в Азербайджане было создано более миллиона постоянных рабочих мест, среднемесячная заработная плата работников увеличилась в 5,5 раза и составила 425,1 манат, уровень бедности сократился с 44,7 до 5,3%. ВВП на душу населения увеличился в 7,2 раза, доходы бюджета увеличились в 16 раз.

В целом, в результате двух девальваций в течение 2015 года манат по отношению к доллару США подешевел на 98,7%, а по отношению к евро на 91%.

В результате девальвации цены на энергоносители и затраты на рабочую силу в долларовом эквиваленте очень существенно снизились. Пользуясь положительными эффектами девальвации, необходимо стимулировать производство продукции из местного сырья, тем самым достичь минимизации импорта и утечки валюты из страны.

Ramiz Javadov

Socio-economic impact of the devaluation of the manat

Summary

In the period of 2003-2013 years Azerbaijan has created more than a million permanent jobs, the average monthly wage of employees increased by 5,5 times and amounted to 425,1 manat, the

poverty rate fell from 44,7% to 5,3%, per capita GDP increased 7,2 times, budget revenues increased by 16 times.

Overall, for 2015 as a result of the two devaluations of the manat against the US dollar depreciated by 98,7%, while against the euro decreased by 91%.

As a result of the devaluation of the energy prices and labour costs in dollar terms decreased very significantly. Taking advantage of the positive effects of devaluation, it is necessary to stimulate the production of local raw materials and to achieve this minimization of import leakage and currency from the country.

Ədəbiyyat

1. www.stat.gov.az
2. www.maliyye.gov.az
3. www.news.yandex.ru
4. www.cbar.az
5. www.rtv.az
6. www.meclis.gov.az

VALYUTALARIN ALICILIQ QABİLİYYƏTİ PARİTETLƏRİ

Elman Qasımzadə

*Azərbaycan Respublikası Dövlət Statistika Komitəsinin
Qiymət statistikasına şöbəsinin müdiri
AZ 1136, Bakı şəhəri, İnşaatçılar prospekti 81
e-poçt: elmang@azstat.org*

Rəşid Vəliyev

*Azərbaycan Respublikası Dövlət Statistika Komitəsinin
Qiymət statistikasına şöbəsinin müdir müavini
AZ 1136, Bakı şəhəri, İnşaatçılar prospekti 81
e-poçt: rashidv@azstat.org*

Açar sözlər: Birləşmiş Millətlər Təşkilatı (BMT), Beynəlxalq Müqayisələr Proqramı (BMP), Alıcılıq Qabiliyyəti Pariteti (AQP), Ümumi Daxili Məhsul (ÜDM), valyuta.

Ключевые слова: Организация Объединенных Наций (ООН), Программа Международных Сопоставлений (ПМС), Паритет Покупательской Способности (ППС), Валовый Внутренний Продукт (ВВП), валюта.

Keywords: United Nations Organization (UNO), International Comparison Program (ICP), Purchasing Power Parity (PPP), Gross Domestic Product (GDP), currency.

Elman Qasımzadə, Rəşid Vəliyev Valyutaların alıcılıq qabiliyyəti paritetləri Xülasə

Məqalə valyutaların alıcılıq qabiliyyəti paritetlərindən istifadə etməklə ÜDM-in beynəlxalq müqayisələrinin aparılmasına həsr olunmuşdur. Məqalədə Birləşmiş Millətlər Təşkilatının Beynəlxalq Müqayisələr Proqramı və bu proqram çərçivəsində valyutaların alıcılıq qabiliyyəti paritetlərinin hesablanması haqqında geniş məlumat verilir.

Эльман Гасымзаде, Рашид Велиев Паритеты покупательной способности валют Резюме

Статья посвящена проведению Международных сопоставлений ВВП на основе паритета покупательной способности валют. В статье дается информация о Программе Международных Сопоставлений Организации Объединенных Наций и исчислении паритета покупательной способности валют проводимых в рамках данной программы.

Elman Gasimzade, Rashid Valiyev Purchasing power parities of currencies Summary

The article is devoted to the organization of International Comparison Program of GDP based on purchasing power parities of currencies. The article provides information about International Comparison Program of United Nations and calculation of purchasing power parities conducted within this program.

Ədəbiyyat

1. Сергеев С. Методология и организация Программы международных сопоставлений по данным за 2011 год (глобальное сопоставление ВВП на основе паритета покупательной способности валют).
2. Международные сопоставления ВВП на основе паритета покупательной способности валют по данным за 2011 год: Статистический сборник, Межгосударственный статистический комитет СНГ, 2014.
3. Beynəlxalq müqayisələrin aparılması üçün təmsilçi-istehlak mallarının müşahidəsi və ortailik qiymətlərin hesablanmasına dair qaydalar. Azərbaycan Respublikasının Dövlət Statistika Komitəsi 2012-ci il 11 iyun tarixli 33/4 nömrəli qərarı.
4. Handbook of ICP. UN, N.Y., 1992.
5. R.Səlimov, R.Məmmədov, Ümumi Daxili Məhsulun beynəlxalq müqayisəliliyi, Bakı, "İqtisad elmləri": nəzəriyyə və praktika jurnalı, 1999, №1-2.

SƏNAYE İSTEHSAL İNDEKSİNİN HESABLANMASINDA İSTİFADƏ EDİLƏN ÇƏKİLƏRİN YENİLƏNMƏSİ MƏSƏLƏLƏRİ

Hacıbala Dadaşov

Azərbaycan Respublikası Dövlət Statistika Komitəsinin

Sənaye və tikinti statistikasına şöbəsinin müdiri

AZ 1136, Bakı şəhəri, İnşaatçılar prospekti 81

e-poçt: hajibalad@azstat.org

Açar sözlər: aqreqasiya, artım, azalma, baza dövrü, çəki, dinamika sıraları, baza indeksi, istehsal, iqtisadi hadisə, mövsümlilik amili, müqayisə, silsiləvi indeks, təhlil.

Ключевые слова: агрегация, рост, снижение, базовый период, вес, динамические ряды, базисный индекс, производство, экономическое явление, сезонный фактор, сравнение, цепной индекс, анализ.

Keywords: aggregation, growth, reduction, the base period, weight, time series, the main index, production, economic events, seasonal factor, comparison, catenary index, analysis.

Hacıbala Dadaşov

Sənaye istehsal indeksinin hesablanması istifadə edilən çəkilərin yenilənməsi məsələləri

Xülasə

Məqalədə indekslərin yeni sırasının köhnə sıraya bağlanması istifadə olunan müxtəlif üsulların şərhini verilmiş, baza və silsiləvi hesablama üsullarına dair nümunələr göstərilmiş, 2011-2013-cü illər üzrə sənaye istehsal indekslərinə dair faktiki məlumatlar əsasında yeni sıranın köhnə sıraya bağlanması üçün hesablamalar aparılaraq müvafiq indekslər alınmışdır. Alınmış bütün yekun nəticələr cədvəllərdə əks etdirilmişdir.

Гаджибала Дадашов

Вопросы обновления весов для расчета индекса промышленного производства

Резюме

В статье рассматриваются разные методы сцепления новых динамических рядов со старыми и приводятся примеры увязывания индексов, рассчитанных базисным и цепными методами, которые были получены на основе фактических данных индексов промышленного производства за 2011-2013 гг. Все результаты полученные приведены в таблицах.

Hajibala Dadashov

Issues of updating the weights applied for calculation of industrial production indices

Summary

Article includes comments on several methods applied for linking new dynamics of the indices with the old one and reflects examples of basic and chain calculation methods; the corresponding indices are derived by the calculations for linking the new dynamics with the old one on the base of actual information on industrial production indices for 2011-2013. All obtained final results are reflected in the tables.

Ədəbiyyat

1. «Международные рекомендации по индексу промышленного производства» ООН, 2010 год
2. “Statistikanın ümumi nəzəriyyəsi” – S.M.Насиёв. Bakı-2005

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГИЧЕСКИЕ ПОДХОДЫ К УПРАВЛЕНЧЕСКОМУ АНАЛИЗУ ЭФФЕКТИВНОСТИ ЗАТРАТ НА ПЕРСОНАЛ

Севиндж Аббасова

*Кандидат экономических наук, доцент кафедры
«Бухгалтерский учёт и аудит»*

*Азербайджанского Государственного Экономического Университета
AZ 1001, г.Баку, ул.Истиглалият 6
E-mail: sevinj.abbasova@yandex.ru*

Açar sözlər: işçi personalına çəkilən xərclər, idarəetmə təhlilinin növlərinin təsnifatı, personala çəkilən xərclərin göstəricilər sistemi, əməyin ödənilməsinə çəkilən xərclərin SWOT-təhlili.

Ключевые слова: затраты на персонал, классификация видов управленческого анализа, система показателей затрат на персонал, SWOT-анализ затрат на оплату труда.

Keywords: personnel costs, classification of types of management analysis, scorecards for personnel costs, SWOT-analysis of labour costs.

Sevinc Abbasova

Personala çəkilən xərclərin səmərəliliyinin təhlilinə nəzəri-metodiki yanaşmalar

Xülasə

Məqalədə personala çəkilən xərclərin idarəetmə təhlilinin növləri və metodları tədqiq olunub, əmək haqqı xərclərinin səmərəliliyinin qiymətləndirilməsi üzrə formalaşan əsas göstəricilərə müəllif yanaşması təqdim olunub. Təcrübədə istifadə olunan idarəetmə təhlilinin metodlarının təkmilləşdirilməsinə dair konkret praktiki tövsiyələr irəli sürülüb. Aparılan tədqiqatlar personala xərclərin müəllif tərəfindən təklif olunan üsul və göstəricilərdən istifadə etməklə idarəetmə təhlilinin müxtəlif növlərinin tətbiqinin vacibliyi və zəruriliyinin əsaslandırılmasını şərtləndirir ki, bu da personala xərclərin və idarəetmə qərarlarının səmərəliliyinin artırılmasına imkan yaradacaq. Tədqiqatın nəticələri personalın əməyinin ödənilməsinin formalaşdırılmasında kadr xidmətinin iqtisadçıları üçün faydalı olacaq.

Севиндж Аббасова

Теоретико-методические подходы к управленческому анализу эффективности затрат на персонал

Резюме

В статье исследованы виды и методы управленческого анализа затрат на персонал, сформирован авторский подход к оценке ключевых показателей эффективности затрат на оплату труда. Выработаны конкретные методические рекомендации, направленные на усовершенствование применяемых на практике методов управленческого анализа. Проведённые исследования способствуют обоснованию необходимости организации и проведения на предприятиях различных видов управленческого анализа затрат на персонал с использованием предложенных автором методов и групп показателей управленческого анализа, что позволит повысить эффективность этих затрат и принимаемых управленческих решений. Результаты исследования будут полезны экономистам кадровых служб для формирования эффективной системы оплаты труда персонала.

Sevinj Abbasova

Theoretical and methodical approaches to the management of economic analysis of personnel expenses

Summary

The article examines the types and methods of efficiency analysis of personnel costs, and discusses the author's approach to the assessment of key performance efficiency indicators of labor costs. The specific guidelines aimed at improving the methods used in practice management analysis are developed. These investigations contribute to the justification of the necessity of organizing and conducting various types of enterprise management analysis of personnel costs with the use of the methods proposed by the author and group of indicators as a result of management analysis that will improve the cost efficiency and decision making. The study results will be useful for economists in personnel services for the development of an efficient way of personnel expenses management.

Литература

1. Буряков Д.В. Методология управленческого анализа внутренней среды на примере торговых предприятий рынка информационных технологий / Д.В. Буряков // Управленческий учет. – 2007. № 6. 52 с.
2. Вахрушина М.А. Управленческий анализ [Текст] / М.А. Вахрушина. – М.: Омега- Л, 2010. 399 с.
3. Гиляровская Л.Т. О факторном анализе использования фонда заработной платы [Текст] /Л.Т. Гиляровская // Бухгалтерский учет. – 1992. № 11. с. 11–14.].
4. Ивашкевич В.Б. Бухгалтерский управленческий учет. – М.: Экономистъ, 2004. 618 с.
5. Конвенция Международной организации труда. Принята Международной конференцией труда № 95 от 1949 года «Об охране заработной платы», Т. 2: Международное бюро труда. Женева, 1990
6. Мачин К.А. Экономический анализ модели эффективной заработной платы в условиях профессиональной мобильности, Журнал «Экономический анализ: теория и практика» 3(402) - январь 2015, с.59-66
7. Петров А.Н. Стратегический менеджмент: Учебник для вузов – СПб.: Питер, 2005– 496 с.
8. “İşçilərin mükafatlandırılması üzrə” kommersiya təşkilatları üçün 37 №-li milli mühasibat uçotu standartı. Azərbaycan Respublikası Maliyyə Nazirliyinin 2009-cu il “13” yanvar tarixli İ-04 nömrəli əmri ilə təsdiq edilmişdir.

ÇOXÖLÇÜLÜ STATİSTİK TƏHLİL ƏSASINDA YOXSULLUĞUN MÜƏYYƏNLƏŞDİRİLMƏSİ

Yaşar Paşa

Azərbaycan Respublikası Dövlət Statistika Komitəsi

Həyat keyfiyyətinin statistikasına şöbəsinin müdiri

AZ 1136, Bakı şəhəri, İnşaatçılar prospekti 81

e-poçt: yashar@azstat.org

Açar sözlər: yoxsulluğun statistik göstəriciləri, yoxsulluğa təsir göstərən amillər, çoxamilli yoxsulluq indeksi, ev təsərrüfatı, indeks.

Ключевые слова: статистические показатели бедности, факторы, влияющие на бедность, многомерный индекс бедности, домашние хозяйства, индекс.

Keywords: statistical indicators of poverty, factors affecting poverty, multidimensional poverty index, households, index.

Yaşar Paşa

Çoxölçülü statistik təhlil əsasında yoxsulluğun müəyyənəndirilməsi

Xülasə

Bu məqalədə yoxsulluğun statistik ölçülməsi haqqında ümumi məlumat verilmiş, yoxsulluğun statistik göstəriciləri təsvir olunmuş, yoxsulluğa təsir edən amillərdən bəhs edilmişdir. Burada yoxsulluğun çoxamilli təhlilində reqressiya modelinin əhəmiyyəti qeyd olunmuşdur. Məqalədə təhsil, səhiyyə və həyat səviyyəsi üzrə məhrumolma səviyyəsinə görə yoxsulluğun ölçülməsi üçün tətbiq olunan metodun alqoritmi verilməklə yanaşı, onun praktiki tətbiqi də öz əksini tapmışdır. Çoxölçülü yoxsulluq indeksinin hesablanma metodologiyası konkret misal vasitəsilə təqdim olunmuşdur.

Яшар Паша

Определение бедности на основе многомерного статистического анализа

Резюме

В данной статье дана общая информация о статистическом измерении бедности, описываются показатели бедности, анализируются факторы, влияющие на бедность. Здесь отмечена важность модели регрессии в многомерном анализе бедности. В статье показан также алгоритм метода, применяемый для измерения бедности по уровню депривации в области образования, здоровья и уровня жизни на индивидуальном уровне, и его практическое применение. Методология расчета многомерного индекса бедности представлена на конкретном примере.

Yashar Pasha

The estimation of poverty based on the multivariate statistical analysis

Summary

The article provides general information on poverty indicators described poverty statistics, presented the factors affecting poverty. It was noted the importance of the regression model in the analysis of multidimensional poverty. The article also reflects the algorithm method used for measuring the poverty level deprivation in education, health and living standards at the individual level, together with practical application. The methodology for calculating multidimensional poverty index presented by way of example.

Ədəbiyyat

1. Научно-практический семинар, «Измерение и диагностика бедности в странах Европы и центральной Азии, разрабатывающих ДССБ», 16-26 апреля 2002 г. Москва, Российская Федерация.
2. Multidimensional poverty and the Alkire-Foster method for measurements, University of Oxford, Adriana Conconi (OPHI), Workshop on measuring poverty and vulnerability, Geneva, 4 May 2015.
http://www.unece.org/fileadmin/DAM/stats/documents/ece/ces/ge.20/2015/July/1_OPHI_EN_TRANSLATION.pdf
3. Доклад о человеческом развитии 2011. Устойчивое развитие и равенство возможностей: лучшее будущее для всех. / Пер. с англ.; ПРООН. – М., Издательство «Весь Мир», 2011. – 188 с. ISBN 978-5-7777-0172-5.
4. Качество роста. 2000/В.Томас и др. /Пер. с англ. - М: Издательство «Весь Мир», 2001.

**AZƏRBAYCANDA DÖVLƏT PROQRAMLAŞDIRMASININ
XÜSUSİYYƏTLƏRİ**

Əsgər Əliyev

*Azərbaycan Əmək və Sosial Münasibətlər Akademiyası
İqtisadiyyat və idarəetmə kafedrasının dosenti, i.ü.f.d
AZ 1130, Bakı şəhəri, Azadlıq pr. 181
e-poçt: if@aesma.edu.az*

Sevda Məmmədova

*Azərbaycan Əmək Və Sosial Münasibətlər Akademiyası
İqtisadiyyat və idarəetmə kafedrasının dosenti, i.ü.f.d.,
AZ 1130, Bakı şəhəri, Azadlıq pr. 181
e-poçt: if@aesma.edu.az*

Açar sözlər: Dövlət Proqramı, proqramlaşdırma, özünütənzimləmə, region, maliyyə resursları, davamlı inkişaf, strategiya.

Ключевые слова: Государственная Программа, программирование, саморегулирование, регион, финансовые ресурсы, устойчивое развитие, стратегия.

Keywords: state program, programming, self-regulating, region, finance resources, sustainable development, strategy.

**Əsgər Əliyev, Sevda Məmmədova
Azərbaycanda dövlət proqramlaşdırmasının
xüsusiyyətləri**

Xülasə

Məqalədə proqramlaşdırmanın müasir iqtisadi inkişaf sistemində rolu və əhəmiyyəti əsaslı şəkildə xarakterizə olunmuşdur. Bununla yanaşı, ölkə iqtisadiyyatının müasir tələblər səviyyəsində inkişaf etdirilməsi üçün Azərbaycan Respublikası regionlarının sosial-iqtisadi inkişafına dair I və II Dövlət Proqramlarında qarşıya qoyulan məsələlər müasir tələblər nöqtəyi-nəzərindən müəyyənləşdirilmiş və iqtisadiyyatın inkişafı istiqamətində baş verən dəyişikliklər nəzərdən keçirilmişdir.

**Аскер Алиев, Севда Мамедова
Особенности применения государственного
программирования в Азербайджане**

Резюме

В статье обоснованно характеризуется роль и значение программирования в системе современного экономического развития. Наряду с этим, подробно анализируются задачи, сформулированные в I и II Государственных Программах Азербайджанской Республики о социально-экономическом развитии регионов с целью достижения развития экономики страны в соответствии с современными требованиями.

**Asger Aliyev, Sevda Mammadova
Specifications of the state programming
in the Azerbaijan**

Summary

The article characterizes the role and importance of programming in the system of modern economic development in detail. At the same time the problems forthcoming in the I and II State

Programs about socio-economic development of the regions of the Republic of Azerbaijan in the level of modern requirements of the country economy are analyzed in detail and the changes in the direction of economic development are studied.

Ədəbiyyat

1. “2004-2008-ci illər üzrə Azərbaycan Respublikası regionlarının sosial-iqtisadi inkişafı” Dövlət Proqramı.
2. “2009-2013-cü illər üzrə Azərbaycan Respublikası regionlarının sosial-iqtisadi inkişafı” Dövlət Proqramı.
3. Yoxsulluğun Azaldılması və İqtisadi İnkişaf üzrə Dövlət Proqramı (2008/2015-ci illər) Bakı-2008.
4. H.B.Allahverdiyev “Bazar iqtisadiyyatına keçid şəraitində ərzaq təhlükəsizliyi və onun tənzimlənməsi problemləri”. Nəzəriyyə və praktika jurnalı №3-4, Bakı-2000.
5. Z.Məmmədov “Regional iqtisadi inkişaf problemləri”. Bakı-2007
6. Azərbaycanın statistik göstəriciləri 2014. Azərbaycan Respublikasının Dövlət Statistika Komitəsi, Bakı-2014.

AZƏRBAYCANDA SƏNAYE SİYASƏTİNİN PRİORİTETLƏRİ

Əli Hacıyev

Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti

“Müəssisənin iqtisadiyyatı” kafedrasının müdiri, i.e.n., dosent

AZ 1001, Bakı şəhəri, İstiqlaliyyət küçəsi 6

e-poçt: ali.haciyev@unec.edu.az

Açar sözlər: sənaye siyasəti, qeyri-neft sənayesi, rəqabət qabiliyyəti, investisiya potensialı, regional innovasiya proqramı.

Ключевые слова: политика промышленности, ненефтянная промышленность, конкурентоспособность, инвестиционный потенциал, региональная инновационная программа.

Keywords: industrial policy, non-oil industry, purchasing power, investment potential, regional innovation program.

Əli Hacıyev

Azərbaycan sənaye siyasətinin prioritetləri

Xülasə

Tədqiqatda sənaye siyasətinin xüsusiyyətləri, mexanizmləri və müasir dövrdə prioritetləri araşdırılmışdır. Sənaye inkişafının Dövlət Proqramının tələblərinə uyğun sənayeləşdirmənin reallaşdırılmasında mövcud olan problemlər və vəzifələrə baxılmışdır.

Sənaye siyasətinin institusional və makroiqtisadi aspektləri, əlverişli investisiya və sahibkarlıq mühitinin formalaşdırılması, yüksək texnoloji və elmtutumlu istehsalların inkişafı ilə əlaqədar təkliflər verilmişdir, onun prioritetləri araşdırılmışdır.

Али Гаджиев

Приоритеты промышленной политики Азербайджана

Резюме

В статье исследованы особенности, механизмы и приоритеты промышленной политики на современном этапе. На основании требований Государственной Программы развития промышленности были рассмотрены проблемы и задачи реализации индустриализации.

Были даны предложения по институциональным и макроэкономическим аспектам промышленной политики, формированию благоприятной среды для инвестиций и предпринимательства, развития высокотехнологичных и наукоемких производств, анализированы его приоритеты.

Ali Hajiyev

The priorities of industrial policy of Azerbaijan

Summary

The article there were studied features, mechanisms, and the priorities of industrial policy in the modern period. The problems and aims of the implementation industrialization according to the State Programme were considered.

The recommendations with regard to institutional and macroeconomic aspects of the industrial policy, the development of the investment environment and entrepreneurship as well as the development of technologically advanced and science industry were indicated, its priorities were analyzed.

Ədəbiyyat

1. С.Смирнов Промышленная политика проблемы и перспективы «Вопросы экономики» № 9,
2. Xalq Qəzeti 13.10.2015
3. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2014-cü il 26 dekabr tarixli 964 nömrəli Sərəncamı ilə təsdiq olunmuş “Azərbaycan Respublikasında sənayenin inkişafına dair 2015-2020-ci illər üçün Dövlət Proqramı”
4. Промышленная политика: выбор пути развития на ближайшие два года «Вопросы экономики» № 11, 2007
5. Состоится ли новая модель экономического роста в России «Вопросы экономики» № 5, 2013

**STATISTICAL EVALUATION OF THE ROLE OF AGRICULTURE
IN THE ECONOMY OF AZERBAIJAN**

Ilkin Shahvaladov

*Leading consultant of the Department of Agriculture Statistics of the
State Statistical Committee of the Republic of Azerbaijan
AZ1136, Baku, Inshaatchilar Avenue 81
E-mail: ilkinsh@azstat.org*

Açar sözlər: ÜDM, qeyri-neft sektoru, texnoloji innovasiyalar, dövlət proqramı, məhsuldarlıq, iqtisadi artım, kənd təsərrüfatının ÜDM-də payı, işçi qüvvəsi.

Ключевые слова: ВВП, нефтегазовый сектор, технологические инновации, государственная программа, производительность, экономический рост, доля сельского хозяйства в ВВП, рабочая сила.

Keywords: GDP, non-oil sector, technological innovations, state program, productivity, economic growth, share of agriculture in GDP, labour force.

İlkin Şahvələdov

**Azərbaycan iqtisadiyyatında kənd təsərrüfatının rolunun
statistik qiymətləndirilməsi**

Xülasə

Ölkəmizdə qeyri-neft sektorunun inkişafı hökumətin başlıca hədəflərindən biridir. Son vaxtlar dünya bazarında neftin qiymətinin kəskin aşağı düşməsi bu məsələnin aktuallığını bir daha artırmışdır. Qeyri-neft sektorunun aparıcı sahələrindən biri kimi kənd təsərrüfatının ÜDM-də payının təhlili və son illər onun ÜDM-dəki payında baş verən tendensiyaların statistik qiymətləndirilməsi ölkə iqtisadiyyatı üçün əhəmiyyətlidir. Məqalədə kənd təsərrüfatının ÜDM-də payı həm nisbi, həm də mütləq ifadədə statistik təhlil aparılmış və bu sahənin inkişafı üçün təkliflər verilmişdir.

Илкин Шахвеледов

**Статистическая оценка роли сельского хозяйства
в экономике Азербайджана**

Резюме

Развитие нефтегазового сектора является одной из основных целей правительства. Последнее время резкого снижения цен на нефть на мировом рынке актуальность данного вопроса намного возросла. Анализ доли сельского хозяйства в ВВП как одной из ведущих отраслей нефтегазового сектора и статистическая оценка изменения тенденций влияющих на долю сельского хозяйства в ВВП имеет важное значение для национальной экономики. В последние годы в статье анализируется доля сельского хозяйства в ВВП как в относительном так и в абсолютном выражении и выдвигаются конкретные предложения для развития этой отрасли.

Ilkin Shahvaladov

**Statistical evaluation of the role of agriculture
in the economy of Azerbaijan**

Summary

The development of non-oil sector in our country is one of the main goals of the government. The recent sharp decline in oil prices in the world market has increased the actuality of this issue.

Analysis the share of agriculture in GDP as one of the leading area of the non-oil sector and to investigate statistical changes in agriculture sector as a component of the GDP in recent years is essential. The article analyzed the share of agriculture in GDP both in figures and interest rates and concrete suggestions for the development of this area have been made.

References

1. State Statistical Committee of Republic of Azerbaijan. www.stat.gov.az
2. Ministry of Economic Affairs of the Netherlands, <https://www.government.nl/latest/news/2015/01/16/dutch-agricultural-exports-top-80-billion-euros>
3. FAO statistical yearbook 2013, “World food and agriculture”, <http://www.fao.org/docrep/018/i3107e/i3107e.PDF>
4. The European Union’s Neighbourhood Programme, “Assessment of the Agriculture and Rural Development Sectors in the Eastern Partnership countries, The Republic of Azerbaijan” Budapest–Hungary,2012, http://www.eesc.europa.eu/resources/docs/azerbaijan_assessment.pdf
5. Ministry of Agriculture of the Republic of Azerbaijan, <http://www.agro.gov.az/nazirlik/>
6. State Statistical Committee of the Republic of Azerbaijan, “The agriculture of Azerbaijan”, Baku 2015, http://www.stat.gov.az/menu/6/statistical_yearbooks/indexen.php
7. State Statistical Committee of the Republic of Azerbaijan, “Food balances of Azerbaijan”, Baku 2015, http://www.stat.gov.az/menu/6/statistical_yearbooks/
8. Azerbaijan Export and Investment Promotion Foundation “Azerbaijan agriculture and food processing brochure”, Baku 2015, http://www.azpromo.az/uploads/agriculture_broshure_web.pdf
9. Center for Economic and Social Development, “Evaluation and modeling of comparative advantages in agriculture in Azerbaijan” Baku 2015, http://cesd.az/new/wpcontent/uploads/2015/12/CESD_Research_Paper_Agriculture.pdf
10. State Programs on agriculture, <http://www.agro.gov.az/nazirlik/>

**ƏMƏK STATİSTİKASINA DAİR YENİ BEYNƏLXALQ
STANDARTLARIN MİLLİ SƏVİYYƏDƏ TƏTBİQİ MƏSƏLƏLƏRİ**

Nemət Xuduzadə

Azərbaycan Respublikası Dövlət Statistika Komitəsi

Əmək statistikasına şöbəsinin müdiri

AZ 1136, Bakı şəhəri, İnşaatçılar prospekti 81

e-poçt: nemath@azstat.org

Açar sözlər: əmək statistikasına, işçi qüvvəsi, işçi qüvvəsindən tam istifadə olunmaması, əmək fəaliyyəti və onun növləri, beynəlxalq standartlar

Ключевые слова: статистика труда, рабочая сила, недоиспользование рабочей силы, трудовая деятельность и ее формы, международные стандарты

Keywords: labour statistics, labour force, labour underutilization, work activity and its forms, international standards

Nemət Xuduzadə

**Əmək statistikasına dair yeni beynəlxalq standartların
milli səviyyədə tətbiqi məsələləri**

Xülasə

Məqalədə son illərdə BƏT-in Əmək Statistikalərinin Beynəlxalq Konfransı və Beynəlxalq Əmək Konfransı tərəfindən əmək statistikasına ilə bağlı qəbul olunmuş konsepsiyalar, standartlar, metodologiyalar, anlayışlar və s. barədə onların ölkədə tətbiqi nəticəsində əldə olunmuş yekunlar haqqında geniş məlumat verilir. BƏT-in tövsiyələrinin ölkənin əmək statistikasına sahəsində tətbiqi nəticəsində əldə olunan məlumatların beynəlxalq müqayisəliliyinin təmin olunmasına xüsusi diqqət yetirilir. Məqalədə beynəlxalq standartların tətbiqi, əldə olunan nəticələrlə yanaşı, ölkədə əmək statistikasına sahəsində yeniliklərin statistik məlumat istifadəçiləri, o cümlədən dövlət və qeyri-dövlət orqanlarının, işəgötürən və həmkarlar təşkilatlarının mütəxəssisləri, tədqiqatçılar ilə müzakirəsinin əhəmiyyətli olacağı tövsiyə edilir.

Немат Худузadə

**Вопросы применения новых международных стандартов
статистики труда на национальном уровне**

Резюме

В статье представлена широкая информация о концепциях, стандартах, методологиях, определениях и др. по статистике труда, принятых за последние годы на Международной Конференции Статистиков Труда и Международной Конференции Труда, и об итогах их использования в стране. Особое внимание уделяется обеспечению международной сопоставимости итогов, полученных при использовании в статистике труда страны рекомендаций МОТ. В статье рекомендуется уделять особое внимание распространению и обсуждению применения международных стандартов, полученных итогов, инноваций в статистике труда среди пользователей, в том числе среди специалистов государственных и негосударственных органов, работодателей, профсоюзов и других исследователей.

Nemat Khuduzade

**Issues of application of new international standards
on labour statistics at the national level**

Summary

The article includes information on concepts, standards, methodologies, definitions and etc. adopted with regard to labour statistics at ILO International Conference of Labour Statisticians (ICLS) and International Labour Conference (ILC) during last years and information about the results of their application in the country. Special attention is paid on provision of international comparability of information obtained due to application of ILO recommendations in the country labour statistics. The article specifies importance of application of international standards and dissemination and discussion of improvements, along with the achieved results in the field of labour statistics of the country, among users of statistical information as well as specialists of government and non-government authorities, employers and trade unions, and researchers.

Ədəbiyyat:

1. Surveys of economically active population, employment, unemployment and underemployment: An ILO manual on concepts and methods. Ralf Hussmanns, Farhad Mehran and Vijay Verma. ILO, Geneva 1990
<http://www.ilo.org/public/english/bureau/stat/download/lfs.pdf>
2. Azərbaycan Respublikasının Dövlət Statistika Komitəsi
<http://www.stat.gov.az>
3. Beynəlxalq Əmək Təşkilatı
http://www.ilo.org/global/statistics-and-databases/meetings-and-events/meeting-of-experts/WCMS_321087/lang--en/index.htm
4. Əmək Statistikalərinin 19-cu Beynəlxalq Konfransı:
<http://www.ilo.org/19thicls>
5. Рекомендации по применению в статистической практике методологических положений по измерению трудовой деятельности, занятости и недоиспользованной рабочей силы с учетом резолюции 19-й Международной конференции статистиков труда (МКСТ), Межгосударственный статкомитет СНГ, Москва 2015.

**AZƏRBAYCANDA LİZİNQİN NORMATİV-HÜQUQİ BAZASININ
TƏKMİLLƏŞDİRİLMƏSİNİN ƏSAS İSTİQAMƏTLƏRİ**

Aslan Məmmədov

*Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti
“Marketing” kafedrasının dosenti, i.e.n.
AZ 1001, Bakı şəhəri, İstiqlaliyyət küçəsi 6
e-poçt: aslantahiroglu@gmail.com*

Açar sözlər: lizinq, lizinq sövdələşmələri, istehsalçı, lizinq verən, lizinq alan, lizinqin normativ-hüquqi bazası.

Ключевые слова: лизинг, лизинговые сделки, производитель, лизингодатель, лизингополучатель, нормативно-правовая база лизинга.

Keywords: leasing, leasing transactions, producer, lessor, lessee, regulatory and legal framework of the lease.

Aslan Məmmədov

**Azərbaycanda lizinqin normativ-hüquqi bazasının
təkmilləşdirilməsinin əsas istiqamətləri**

Xülasə

Lizinq investisiya fəaliyyətinin tərkib elementi kimi onun iştirakçıları – istehsalçı, lizinq verən və lizinq alan üçün faydalı olmaqla ölkə iqtisadiyyatının inkişafına, sərbəst maliyyə resurslarının qıtlığı şəraitində istehsalda mütərəqqi texnika və texnologiyanın tətbiqinə və bunun sayəsində rəqabətədavamlı məhsul istehsalına imkan verir. Məqalədə lizinqin mahiyyəti və onun icarədən fərqləri, onun istehsalçı müəssisələr, lizinq alan və lizinq verən müəssisələr, həmçinin dövlət üçün faydaları, bu sahədə olan uğurlar izah edilmiş, lizinqin normativ-hüquqi bazasının təkmilləşdirilməsinə dair konkret təkliflər verilmişdir.

Аслан Мамедов

**Основные направления совершенствования нормативно-правовой
базы лизинга в Азербайджане**

Резюме

Лизинг - как составной элемент инвестиционной деятельности, являясь полезным для его участников: производителей, лизингодателей и лизингополучателей, создает возможности для развития экономики страны, применения передовой техники и технологий в производстве в условиях дефицита свободных финансовых ресурсов и, тем самым, способствует производству конкурентоспособной продукции. В статье разъяснены суть лизинга, его отличительные особенности от аренды, его польза для производственных предприятий, лизингодателей и лизингополучателей, а также для государства в целом, даны объяснения достигнутому в этой сфере успехам и выдвинуты конкретные предложения по совершенствованию нормативно-правовой базы лизинга.

Aslan Mammadov

**The main directions in regulatory and legal framework for
improvement of leasing in Azerbaijan**

Summary

Leasing, as an element of investment activity is useful to its participants – producer, leasing provider and lessee to give opportunities for development of the economy of the country, application

of advanced technology in conditions of scarcity of financial resources and in the result of this to produce competitive products. In the article we explain the definition of leasing and its differences with rent, its importance to the producer companies, leasing provider and lessee companies, as well as its benefits for the country, its success in this area, in conclusion specific proposals have been given for improvement of regulatory and legal framework of leasing.

Ədəbiyyat

1. «Lizinq xidməti haqqında» Azərbaycan Respublikası Qanunu, Bakı, 29 noyabr 1994-cü il
2. Azərbaycan Respublikasının Mülki Məcəlləsi. Bakı, 2003
3. Васильев Н.М., Катырин С.Н., Лепе Л.Н., Лизинг: организация, нормативно-правовая основа, развития, М.,1997
4. Семенихин В. В., Лизинг, М., Эксмо, 2012.
5. Талье И., Абашина А. Аренда и лизинг.- М: Издательский дом "Филинь", 1997
6. В.А. Шабашев, Е.А. Федулова, А.В. Кошки, Лизинг: основы теории и практики, «Кнорус», 2005
7. Прилуцкий Л. «Финансовый лизинг. Правовые основы, экономика, практика». М.: ОСЬ-89, 1997
8. agro.gov.az/97-aqrolizinq-asc-trfindn-lizinq-verilmi-knd-tsrrfat-texnikal...
9. vergiler.az/art-view/67/
10. senaye.gov.az/.../Dünyada%20avadanlıq%20və%20texnikanın%20lizinq...
11. www.raexpert.ru/strategy/conception/part15/market/
12. expert.ru/ratings/table_56410/
13. lektsii.net/1-3792.html
14. az.trend.az/business/economy/1458856.html/